

Cavablar

Sınaq 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	E	C	B	C	A	A	B	D	B

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	A	A	C	A	B	C

19	1. Qonuşlarımla daha yaxın olmağa başladım. Qonşularımla tanış olmağa başladım. Qonşuluğun vacib şey olduğunu anladım. Qonşulara kömək etməyə başladım. Qonşularla ünsiyyət qurdum və s. buna bənzər fikirlər. 2. Qonşularımla tanımaq oldu. Qonşularımla tanışlıq oldu. Bu kimi fikirlər.
20	Cavab: Maşının nasazlığı ilə. Çünki bu hissədə söhbət artıq maşının nasazlığından gəlir. Xəstə şəxs maşın ustası olduğu üçün həkimin maşınının təkərini düzəldəcək. Yəni təsadüf özü həmin şəxsi həkimin yanına gətirib. Bu situasiyada xəstə maşın, həkim isə usta olur.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	B	C	A	D	B	E

29	Müharibələrə qarşı çıxan və yer üzündə sülhün olmasını istəyən
30	Bir tərəfdən: Mükafata layiq görülürdü. Davranışı rəğbətlə qarşılanırdı. Digər tərəfdən: Həbs olunurdu. İşgəncəyə məruz qalırdı. Maneə ilə üzləşirdi.

Sınaq 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	C	B	B	A	C	B	C	D

11	12	13	14	15	16	17	18
E	D	C	B	A	B	C	D

19	Cavab: Ata: Çətinliyə düşəndə ancaq öz canını qurtarmağa çalışır. Ana: Maddi şeyləri mənəvi şeylərdən üstün tutur. Uşaqlarını yox, əşyalarını qorumağa çalışır. Hər ikisi: Övladlarını həyatda ən qiymətli varlıq hesab edirlər. Çətin anda dəyər verdikləri varlıqlarını-övladlarını qorumurlar. Çətin anlarda övladlarına olan sevgilərini arxa planda saxlayırlar. və s.
20	Dünya malına görə yaxın adamlara laqeydlik, can dərdinə düşüb yaxınları unutmaq, sözlə əməlin üst-üstə düşməməsi və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	A	D	E	B	C	A	B

29	Apteklərin vergidən azad olunması
30	Aptekdə dərman hazırlayan mütəxəssis

Sınaq 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	D	D	C	D	A	C	B	D	E

11	12	13	14	15	16	17	18
C	D	C	A	B	D	E	C

19	Xeyr. Çünki Molla bunu ironiya ilə deyirdi. Onunla gedənlərin arxasında durmamasına, qorxub qaçmasına söz vururdu. Bu kimi fikirlər.		
20		Problem	Həlli yolu
	1.	Əmir Teymurun kəndlərə fil göndərməsi	Onun yanına gedib bəlanı dəf etməyi xahiş etmək (yəni fili uzaqlaşdırmağı)
	2.	Adamların Mollanı tək qoyub qaçması	Teymuru əsl xahişi yox, başqa şey demək
	3.	Adamların Teymurdan qorxması	Mollanı tək qoyub qaçmaq

21	22	23	24	25	26	27	28
A	E	B	D	C	E	B	A

29	Yunanıstana köməyini əsigəməyən dövlətlər narazı qalıb Afinaya yardımı dayandırdırmazdı. İngilislər bitərəf qalmaz, fransızlar isə türklərə yardım etməzdi. Kamalçı qüvvələr qələbə çalmazdı. Yunanıstanda dəyişikliklər baş verməzdi. Yunan-türk savaşı daha uzun sürə və daha çox insan ölə bilərdi. 250 min insanın ölməzdi.		
30	Konteksə uyğun olmayan söz: həlak oldu Daha uyğun söz: vəfat etdi, öldü, və s.		

Sınaq 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	E	B	D	C	E	D	D	B	B

11	12	13	14	15	16	17	18
D	A	B	C	E	A	E	B

19	sadiq, etibarlı, sədaqətli
----	----------------------------

20		Səbəb	Nəticə
	1.	İt sahibini tanınmadı.	Xəcalətindən evdən qaçdı, donub öldü.
	2.	Sahibi üz-gözünü bağlamışdı.	İt sahibini tanımadı.
	3.	Sahibi itə acıqlandı.	İt evdən qaçdı.
	4.	İtin sahibi peşman oldu. və s.	Heyvanlara münasibətini dəyişdi. və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	C	A	B	C	D	E	A

29	tənzib etmək olar. Çünki qunduzların yuvalarını suvamaq üçün istifadə etdikləri material soyuğun qarşısını alır. Bayırda havanın hərərəti mənfi 35 dərəcəyə düşsə də, içəridə temperatur donma nöqtəsindən yuxarıda qalır.
30	Bu kiçik canlıların yuvaları olduqca mürəkkəb bir quruluşa malikdir. Altından xətt çəkilmiş cümlədə qunduzların iri olduğu, müəyyən edilmiş cümlədə isə kiçik olduğu deyilir.

Sınaq 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	B	A	A	C	D	C	A	E

11	12	13	14	15	16	17	18
A	B	E	D	C	E	D	C

19	verdiyi sözün üstündə durmur, yalan danışır
20	1. Səiqəli xarici görkəmə 2. Sadiqliyə; Etimad hissi doğurmağa

21	22	23	24	25	26	27	28
A	B	A	E	B	D	C	A

29	iqtidar, qüvvə
30	Siyasi olaraq müxalif və ABŞ xaricindəki milliyyətçi iqtidara meyilli qüvvələr "Apollon" layihəsini ABŞ-nin global təhkiminin bir simvolu olaraq görməkdədir. Bu qüvvələrin ABŞ əleyhinə olan duyğuları Aya insanın getməsi fikrinin gətirdiyi qeyri-mümkünlük hissi ilə birləşincə Ay fırlıdağı inancına səbəb olmuşdur.

Sınaq 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	C	E	D	B	B	E	B	E

11	12	13	14	15	16	17	18
B	D	A	C	E	E	A	D

19	Təkid-bir şeyin üstündə durma, israr etmə; israrla tələb etmə; israr Tövbə etmək-günahlarından peşman olub, təqsirlərini boynuna alıb bir daha onları təkrar etməyəcəyinə söz vermək; and içmək
20	Gənc müəllimin və yazınlarına qulaq asır. Yəni öz tərcihinin arxasınca gedir. Onun əsir götürülməsi də təsəüdfən olmur. Seçdiyi tərcihin nəticəsi kimi ortaya çıxır.

21	22	23	24	25	26	27	28
B	B	C	E	D	B	A	C

29	E. İ. Yeger hansı yeniliyə imza atmışdır?	E. İ. Yeger hansı yeniliklə üzləşmişdir?
	Naftalan neftindən dərman hazırlayıb dünyada satmağa başladı.	Naftalanda çıxan neftin tərkibində heç bir benzin fraksiyası yox idi və o yan- mırdı.
30	Naftalan nefti dünyada müalicəvi xassəli yeganə neftidir.	

Sınaq 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	A	B	D	E	A	A	C	C

11	12	13	14	15	16	17	18
C	A	B	E	D	A	C	B

19	Yaşlı qadın. Çünki problemlə üzləşən o idi.
20	Eşitdiyi heç bir şikayəti sarsılmaz həqiqət kimi qəbul etməməlidir. Hər şeyi şübhə altına almalıdır.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	B	C	D	E	A	B

29	Səbəb	Nəticə
	Kahinlər tilsimə olan inamı itirirlər.	
30	Yanlışdır. Mətnin I abzasında deyilir ki, Mahmud müdriklərin məsləhətinə əsasən hər tərəfə car çəkdirir ki, guya Sultan Mahmud artıq sağalıb, bundan sonra çaşbaş düşən kahinlər öz bütələrinə şübhə etməyə başlayırlar və qurduqları tilsimin qüvvəsinə olan inamları tamam itir..	Tacı qoymaqdan imtina etmir. Tacın ona nəsə edəcəyinə inanmır. Tacı qoymağa razılıq verir.

Sınaq 8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	C	D	B	D	D	A	D	D	C

11	12	13	14	15	16	17	18
A	B	C	D	E	B	A	D

19	Padşahın müsbət davranışdır	Padşahın mənfi davranışdır					
	1. Səhvini anlayıb bunu etiraf etməsi; Oğluna özü kimi olmamağı vəsiyyəət etməsi	1. Ancaq sərvət toplamaqla məşğul olması; Heç kimə yaxşılıq etməməsi					
	2. Oğluna xalqın qayğısına qalmasını vəsiyyəət etməsi; Oğluna ölkəni sülhlə idarə etməsini deməsi	2. Qaniçən, istilaçı olması; Mühribələr etməsi, ölkələri viran qoyması					
20	2. Padşah ömrü boyunca sərvət toplamağa çalışmışdı. Elə çətinliyə düşmə səbəbi də sərvət oldu. 3. Padşah oq qədər tamahlı idi ki, ancaq sərvət toplamaqla məşğul idi. Onu xəzinəyə aparan səbəb də sərvətinə baxıb həzz alma istəyi idi. Nəticədə də, xəzinədə ölümlə üz-üzə qaldı.						
21	22	23	24	25	26	27	28
E	C	A	E	C	C	D	A

29	Qərbi Çjou kralının xanımını əyləndirmək üçün sərkərdələrini yalançı xəbərdarlıq siqnalları ilə aldatmaq verdiyi var sülalənin süqutuna səbəb oldu.
30	Məzmunca mətnlə ortaq cəhəti: İşarə vermək məqsədi ilə üsuldan istifadə edilməsi, işarə üçün tonqal qalanırdı. işarələrin mənası olması Məzmunca mətnlə fərli cəhəti: ocağın özü və tüstüsü ilə işarə verilməsi, ocaqların sayının mənası olması

Sınaq 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	D	C	D	C	E	D	C	A	C
11	12	13	14	15	16	17	18		
E	A	D	B	C	A	B	D		

19	Türk əsgəri: Vətən uğrunda nə etmək lazım olduğu xüsusunda dünyaya bir dərs keçdi. Qalib gəldi. Fiziki ağrılara məruz qaldı. Ağrıkəsici ilə tam təmin olunmadıqları üçün əziyyət çəkirdilər. və s. Türk həkimi:Ədalətlidir. Ayrı-seçkilik qoymur. Dediği sözdən dönmür. Mənəvi ağrıya məruz qalır. və s. İkisi də: Örnək olurlar. İradə nümayiş etdirirlər. Mənəvi cəhətdən güclüdürlər. və s.							
20	Problem				Həlli yolu			
	Ağrıkəsici çatışmazlığı				Yaralıların üzünə baxmamaq və yalnız sağalma şansı yüksək olan yaralılara ağrıkəsici vurmaq Ağrıkəsicidən qənaətlə istifadə etmək			
21	22	23	24	25	26	27	28	
E	C	E	D	C	A	B	D	

29	dözümlüdürlər, davamlıdırlar, uyğunlaşandırlar
30	Müəllimin xoş sözlərdən sonra hamımız əriməyə başladığ. Öldürücü baxışlarının ağırlığına davam gətirə bilmirdim.

Sınaq 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	E	E	B	B	B	A	E	D

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	A	B	C	C	D	B

19	Mətnə təbliğ olunur: İnsanlara anlayışla yanaşmaq, yersiz zarafat etməmək, yaxşılıq etmək və s. Mətnə tənqid olunur: Yersiz zarafat etmək, insanlara qeyri-ciddi yanaşmaq, hər şeyə əyləncə kimi baxmaq və s.
20	hansımızın zarafatı yaxşı oldu? ayaqqabıları gizlətsən, belə həzz ala biləcəkdinmi? hansımızın təklifi daha yaxşıdır? və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	D	A	B	C	E	D	B

29	Təbiətdə olan hər canlının müəyyən rolu var. Sərçələr də faydası vardı. Bunu başa düşməyən Mao Zedong guya insanlara xeyir vermək üçün sərçələrin kökünü kəsir. Bunun nəticəsi kimi əkinlərə zərər verən həşəratların, o cümlədən çəyirtkələrin sayı artır. Qida çatışmazlığı nəticəsində 30 milyon insan aclıdan həlak olur. Yəni Zedongun müdaxiləsi yanlış hərəkət idi.
30	Sərçələr həşəratların, həmçinin əkinə böyük zərər yetirən çəyirtkələrin əsas düşməni idi. Sərçələrin tamamilə məhv edilməsi çəyirtklərə sərbəstlik qazandırdı.

Sınaq 11

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	D	B	C	E	A	D	B	C	C

11	12	13	14	15	16	17	18
A	C	C	D	E	D	C	B

19	Hökm	Hökmün doğru, yaxud yanlış olması	Əsalandırma
	Mətnə bütün xalqlara sevgi hissindən söhbət açılır	Yanlışdır.	Düşməyə qarşı nifrət hissi də aşkar hiss olunur. Rus qart canavara bənzədilir. Onları qırx il cəhənnəmə vasilədən adam böyük hörmət görür.
	Şeyx Şamilin hansı düşməyə qarşı mübarizə apardığı məlum deyil.	Yanlışdır.	Mətnə onun ruslara qarşı mübarizə apardığı qeyd olunur.
20	Zəvvarların Şeyx Şamilə olan ehtiramının səbəbi	Zəvvarların Şeyx Şamilə olan ehtiramını göstərmə forması	
	Şeyx, imam, hörmətli şəxs olması Ruslara qarşı mərdliklə vuruşması	Onun əlini və ətəyini öpməyə çalışırlar.	

21	22	23	24	25	26	27	28
E	D	C	B	A	B	D	C

29	Müasirlərinin dediyinə görə Neron	Doğrudur(√)	Yanlışdır(√)	Əsaslandırma
	qəddar idi.	√		Hədsiz qaniçənlikdə ittiham edilirdi. Xeyli xristianı həbs etdirərək köpəklərə yem etmişdi.
	surətpərəst idi.	√		Zahiri yaraşıq dəlisi olduğu üçün Romanı yenidən Neropol adı ilə tam başqa formada tikmək həvəsi vardı.
	laqeyd idi.		√	Yanğın yerinə gəlmiş, xilasetmə işlərinə və evləri yananlara, həlak olanların ailələrinə özü rəhbərlik etmişdi.
	tolerant idi.		√	O dövrdə yeni formalaşan xristian cəmiyyətlərini günahlandırmış və xeyli xristianı həbs etdirərək köpəklərə yem etmişdi. Xristianlara qarşı repressiyalara başlamaq bəhanəsi əldə etmək istəyirdi.
30	Eyni vaxtda Romanın müxtəlif yerlərində evlər, dükənlər yanmağa başlamışdı			

Sınaq 12

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	D	E	A	B	D	E	D	C

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	A	C	D	A	E	B

19	Problem	Səbəbkarı	Həll yolu
	Kişinin borca düşməyi Kişinin iflasa uğramağı	Ortağı Özü (deyilənləri dinləməməsi)	Evi satmaq
20	Milli adət-ənənələrimizi özündə əks etdirən amillər sırasında milli bayramlarımız da özünəməxsusluğu ilə diqqəti çəkir.		

21	22	23	24	25	26	27	28
D	C	A	B	D	C	E	A

29	Böyük bəla, müsibət, afət, bədbəxtlik; avariya, qəza, bədbəxt hadisə
30	Çünki dinamitin patent hüququ Nobeldə idi.

Sınaq 13

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	E	D	B	C	C	D	A	B	C

11	12	13	14	15	16	17	18
D	E	A	B	C	A	B	C

19	Problem	Problemdən çıxış yolu
	Salama cavab verilməməsi Laqeydlik göstərilməsi	Buna fikir verməmək. Buna görə kin saxlamamaq Belə adamlardan inciməkdənsə, on- lara ruhu xəstə olan adam kimi yanaşmaq
20	Hər kimin ruhu sağlam olar, o heç bir zaman pis rəftar etməz. Laqeyd insandan incimək yerinə, ona yardım etmək lazımdır. İncimək və qəlbə kin buraxmaq lazım deyil. Pis rəftar edən adamın ruhu xəstədir.	

21	22	23	24	25	26	27	28
B	C	A	E	D	D	E	A

29	görünməmək, itmək, qeyb olmaq, yox olmaq; yoxa çıxmaq
30	1948-ci ildə rəsədxananın qalıqları tapılmış təpədə qazıntı işləri aparmaq üçün çoxlu vəsait ayrıldı və bu da rəsədxananın tam aşkarlanmasına, onun yenidən bərpaasına imkan verdi.

Sınaq 14

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	E	B	C	D	C	B	E	B	B

11	12	13	14	15	16	17	18
C	B	A	E	D	D	C	B

19	Yanlışdır. Kəndlinin münasibəti filosofun zəngin olmadığına görə, ağılından zəngin olmaq üçün istifadə etmədiyinə görə dəyişdi.
20	İnsanın elmi fayda verməlidir. İnsan öz elmindən bəhrələnməlidir. Elmlı insan onu sərvətə çevirməyi bacarmalıdır. Fayda verməyən elm elmsizlikdən yaxşıdır. və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
A	E	E	D	C	B	A	A

29	şəkilndə, formasında, kimi və s.
30	Gəncə Osmanlıların əlində idi. Səfəvi qoşunlarına qarşı uğurlu hərbi əməliyyat aparmaq və döyüşlərdə təşəbbüsü ələ almaq üçün Osmanlılar tərəfindən inşa olunmuşdu.

Sınaq 15

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	E	B	B	B	E	C	B	E	C

11	12	13	14	15	16	17	18
A	B	C	D	E	D	B	C

19	qatılır, qoşulur, gəlir, müraciət edir və s.
20	ədalətlidir, haqq tapdanmağına qarşıdır, rəssamlığın incəliklərini bilir, həssasdır, gözəlliyi duya bilir, diqqətlidir və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	D	C	B	A	B	D	E

29	Şamil edildi: aid edildi	dadına: harayına, köməyinə, imdad
30	Səbəb	
	Taxtayeyən molyusklar Kolumbun gəmilərini yararsız hala gətirdilər.	
		Kolumb və onun adamlarına ərzaq verməkdən imtina etdilər.

Sınaq 16

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	A	B	E	A	C	C	E	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18
E	D	A	B	C	B	D	A

19	Ortaq xüsusiyyətləri olan obrazlar: Qul və odunçu Ortaq xüsusiyyətin nə olduğu: mərhəmətli, xeyirxah, başqalarını özündən çox düşünmək Əsaslandırma: Qul yeməyini itə, odunçu isə odunu qadına verir. Halbuki ikisinin də özlərinin ehtiyacı var idi. Ortaq xüsusiyyətləri olan obrazlar: Abdullah və Hatəm Ortaq xüsusiyyətin nə olduğu: Diqqətlidirlər, mərhəmətə dəyər verirlər. Əsaslandırma: Abdullah qulun, Hatəm isə odunçunun hərəkətini yüksək qiymətləndirir.
20	yadına düşmək-xatırlamaq, hadisə-əhvalat, səxavətli-comərd-əliaçıq

21	22	23	24	25	26	27	28
C	E	A	B	C	D	E	A

29	düşünürlər, deyirlər, söyləyirlər, təsdiq edirlər, qeyd edirlər və s.
30	Buz parçalarının aysberg hesab olunması üçün dəniz səviyyəsindən ən azı 4, 8 metr hündür olmalı, qalınlığı 30-50 metr olmalı, okean səthinin 500 kvadrat metr ərazisini əhatə etməlidir.

Sınaq 17

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	E	B	D	C	D	A	A	C	E

11	12	13	14	15	16	17	18
B	D	C	A	E	A	B	C

19	Sözü ehtiyatla deyir, incitməməyə çalışır, ürəyi yumşaqdır, sözü yumşaq deyir
20	öz üzərində çalışmaq və öz niyyətindən əl çəkməmək

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	C	B	A	E	D	B

29	təzəcə çıxarılmış, emal olunmamış, öz təbii halında olan
30	tətbiq edilir, həyata keçirilir, qoyulur, gözlənilir və s.

Sınaq 18

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	B	B	D	C	A	E	C	E	B

11	12	13	14	15	16	17	18
A	B	C	D	E	B	B	C

19	xeirxahlıq, mərhəmət, insanlıq, anlayış, birlik və s. Aukşionçu Ketinin problemini dedi ki, insanlar ona daha çox kömək edə bilsinlər. Adamlar Ketinin qoyununu dəfəllərlə aldılar ki, Ket daha çox pul qazansın. Sonuncu alıcı isə qoyunu onun özünə bağışladı.
20	Yanlışdır. Keti hələ də mübarizə aparırdı. O müalicə ollunmaq üçün pul tapmaq yolları axtarırdı. Hətta buna görə sevimli qoyunundan belə ayrılmağa hazır idi.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	B	D	A	C	E	A	B

29	İnsan axını get-gedə bizə yaxınlaşırdı. Həyatın zərbəsinə davam gətirmək lazımdır.
30	əlvərişlidir. Bu borulara xüsusi burun vəzilərinin axacağı açılır ki, onun vasitəsilə quşun orqanizmindən duz qalıqları təmizlənir. Məhz ona görə də bu quşlar dəniz suyunu içə bilirlər.

Sınaq 19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	C	A	B	E	D	C	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18
C	A	E	B	D	A	C	B

19	Dediyi sözün, tələb etdiyi şeyin, irəli sürdüyü fikir və ya iddianın üstündə durmaq; dediyindən dönməmək, təkid etmək
20	Şeyx Cüneyd Bəhlulə deyir ki, bildiyini öyrətməyincə onu buraxan deyil. Bəhlul isə yalnız Şeyx Cüneyd dəfəllərlə israr etdikdən sonra bildiyini ona deyir.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	E	D	C	B	A	B

29	Səbəb	Nəticə		
	Göyün üzü tüstü və qaz buludları ilə örtülü idi.			
		Adamlar daşa dönmüşdülər.		
30	Hökm	Doğrudur (✓)	Yanlışdır (✓)	Əsaslandırma
	Bəzi adamlar gəmi vasitəsilə Pompeydən uaqlaşmağa nail oldular.		✓	Onların yolunu dəniz qabar-mas kəsdi. Silkələnmədən yaranan nəhəng dalgalar gəmiləri oyuncaq kimi şəhərin sahilindəki qaynar lava dənizinə tərəf tulladı.

Sınaq 20

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	D	A	D	E	B	E	A	D	A

11	12	13	14	15	16	17	18
B	C	D	E	A	A	E	D

19	barışdırılmalı çox adamlar (qardaşlar) var, başqa adamların da münasibətini düzəltməliyəm, başqa küsülüləri də barışdırmalıyam və s. bu kimi fikirlər.
20	Dərə: ayrılığın, narazılığın Körpü: barışığın, sülhün, anlaşmanın

21	22	23	24	25	26	27	28
E	C	B	D	E	A	B	C

29	kanalın seysmik zonadan yüz kilometr uzaqda tikilməsi planlaşdırılırdı.
30	Xeyrinə, tərəfinə, mənfəətinə (əleyhinə ziddi)

Sınaq 21

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	B	D	C	D	A	E	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
E	A	D	B	E	B	D	C

19	2. Nə qədər ki iki kəndin adamları arasında birlik var idi, mehribanlıq da var idi. Bu birlik pozulandan sonra mehribanlıq da, yaşayış da pozuldu. 3. Hər iki kəndin əhalisi çayın suyundan istifadə etdikləri zaman onlar çox gözəl yaşayırdılar. İkinci kəndin adamları sudan məhrum olduqdan sonra isə onlar yaşayış yerlərindən uzaq düşdülər. İkinci kəndin varlığına son qoyuldu.
20	Ömür sürmək, həyat keçirmək(sürmək), dövrən sürmək

21	22	23	24	25	26	27	28
A	E	D	A	B	C	E	C

29	Məcəzi mənada olan ifadələr	Həmin ifadəni əvəz edə bilən ifadələr
	Bəxti gətirir	şanslı olmaq, çətinə düşmədən uğur qazanmaq; bağlı qapı üzünə açılmaq, əli bala batmaq, səadət quşu çiyinə qonmaq, çiyinə şahlıq quşu qonmaq, iynəsi tikiş tutmaq, naxışı gətirmək (tutmaq), işi düz gətirmək, Allahı gətirmək, başına dövlət quşu qonmaq, aşığı alçı durmaq, qurdu ulamaq
	Həyata keçirilir	reallaşdırılmaq, bir fikri, istəyi, planı gerçəkləşdirmək; əmələ gətirilmək, yerinə yetirilmək

30	Xarakterik xüsusiyyət	Əsaslandırma
	1. Əzmlidir, məqsədyönlüdür.	1. Fransız imperatoru Napoleonun qəbuluna düşməyə nail olur.
	2. İnadkardır, yolundan dönmür.	2. Napaleon onu təklifini rədd etsə də, o, ideyasını rus səfirinə təklif edir.
	3. Ruhdan düşmür.	3. Uğursuzluqla qarşılaşsa da, işinə davam edir.

Sınaq 22

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	B	C	C	E	A	E	E	A

11	12	13	14	15	16	17	18
A	C	B	D	B	E	C	D

19	1və 3. Müəllim özü nəcib və xeyirxah olduğu üçün tələbələrinə də bunu öyrətmişdi. Onlar da öz müəllimlərinə bənzəyərək onun kimi müsbət xüsusiyyətlərə malik insan olmuşdular.
20	həll edirdi, həll etməyə çalışırdı, yoluna qoyurdu, nizamlayırdı, yerbəyer edirdi və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	A	A	D	C	B	C	E

29	Məcəzi mənada olan ifadələr	Həmin ifadələri əvəz edə bilən ifadələr
	əl uzatmaq	yardım etmək, qayğısına qalmaq, maddi kömək etmək
	hədəf getmədi	heç bir nəticə verməmək, faydası olmamaq; boş çıxmaq (getmək), puça çıxmaq, heçə çıxmaq, bada getmək
30	Xarakterik xüsusiyyət	Əsaslandırma
	Xeyirxahdır.	Başqa xəstələrə kömək etmək istəyir.
	İnadkardır, mübarizdir. və s.	Özü xəstə olduğu halda marafona başlayır.

Sınaq 23

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	D	B	B	A	A	D	B	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
D	A	B	E	C	B	A	E

19	mədh-tərif, vəsf misil-tay, bənzər, oxşar təxirə salmaq-gecikdirmək, yubandırmaq, ləngitmək
20	Həqiqi mənalı-gülümsəmək Məcəzi mənalı-dodağı qaçmaq

21	22	23	24	25	26	27	28
D	C	A	B	E	C	D	A

29	Zəngin adamlar xeyli kömək etdilər. Bu yolla məktəbə gedirik.
30	Əliağa Şıxlinskiyinin elmi və hərbi fəaliyyəti Azərbaycanla daha çox bağlı olmuşdur. Ad-miral Aslanbəyovun elmi tədqiqatları isə rus hərbi elmində geniş istifadə olunurdu.

Sınaq 24

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	A	D	D	B	D	D	B	B

11	12	13	14	15	16	17	18
E	D	A	C	B	A	E	C

19		Problem	Həlli yolu
	1.	Əkin sahələrinin su altında qalması Kəndin su altında qala biləcəyi	Gəmi ilə kəndi tərk etmək
	2.	Gəminin tərpənə bilməməsi	Gəmidəki pulun hamısını boşaltmaq
20	təlaş keçirmək, həyəcan keçirmək, canına vəlvələ (vicvicə) düşmək, canını qorxu almaq, əl-ayağa düşmək, əndişəyə düşmək, kürkünə birə düşmək, qorxuya düşmək		

21	22	23	24	25	26	27	28
B	D	A	B	C	D	E	B

29	İfadə	Həqiqi mənada işlənmişdir. (✓)	Məcəzi mənada işlənmişdir. (✓)	Mətndəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	soyumuşdur	✓		O, işindən də soyuyub.
	pozulmasına		✓	Divardakı şəkillər pozulmuşdu.
30	Fəlakətlə nəticələnən qasırğa, tufan, boran, quraqlıq, bəzi bölgələrdə aramsız yağış və qar kimi təbii fəlakətlərə			

Sınaq 25

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	D	C	E	B	C	C	C	C

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	C	A	D	B	C	D

19	1. Ön mühakiməli davranmaq 2. Fiziki şiddət göstərmək 3. Şagirdi dinləmədən qərar vermək 4. Səhvi anlasa da, etiraf etməmək 5. Şagirdə aqressiv münasibət 6. Empatiya hissinin olmaması
20	güc-bəla- çox çətinliklə, böyük əziyyətlə; zorla tənbəh etmək- məzəmmət etmək, danlamaq

21	22	23	24	25	26	27	28
A	B	C	D	E	E	A	B

29	Problem	Çıxış yolu
		Müxtəlif güllər, yarpaqlar, budaqlar bir-biri ilə uzlaşdırılaraq ikebanaya hazırlanır.
		İkebanaya kimyəvi maddə vurulur.
30	Biz bu yükləri daşıyacağıq. Təəccübdən yerimdə qurudum.	

Sınaq 26

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	C	B	D	D	D	E	C	A

11	12	13	14	15	16	17	18
A	D	E	B	B	C	E	A

19	Mətnə tənqid olunur		Mətnə təbliğ olunur	
	Qəddarlıq, başqalarını pis vəziyyətdə qoymaq, haqsızlıq		Xeyirxahlıq, mərhəmətli olmaq, paylaşmaq	
20	Söz	Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Mətndəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	yumşaq		√	Ayağı yumşaq qara batdı.
	ağır		√	Ağır partaları içəri daşdıq.
	açmayın	√		Yada ürəyinizi açmayın.

21	22	23	24	25	26	27	28
C	D	B	A	C	E	A	D

29	Əvvəlcə Linkolnun tamaşaya arvadı ilə gəldiyi, sonra isə həmin gün teatrda Linkolnun ailə üzvlərindən heç kimin olmadığı deyilir.
30	Giriş hissə. Çünki həmin hissədə ABŞ-nin bütövlüyünün sarsılmağından söhbət gedir.

Sınaq 27

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	E	D	D	A	C	E	A	C	B

11	12	13	14	15	16	17	18
D	C	B	A	E	A	B	C

19	Təyyarə biletini də əvvəlcədən məktuba əlavə etmişdi.			
20	Söz	Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Mətndəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	yağan	√		Geyimindən kasıblıq yağır.
	silindi		√	Stolun üstü silindi.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	E	A	D	B	C	A

29	İlk qayıqları qalın və uzun ağac gövdəsinin içini daş alətlərlə oyub düzəldirdilər. İlk qayıqların hansı materialdan hazırlanması haqqında isə dövrümüzə məlumat gəlib çatmayıb.
30	Nəticə. Bu hissədə qayıqdan idman sahəsində istifadə edildiyi deyilir.

Sınaq 28

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	C	D	B	D	D	A	E	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
C	A	B	D	E	A	D	C

19	Problem		Həlli yolu	
	Heç kimin nağıl danışmağa gəlməməsi		Varis olmaq və şahın qızı ilə evlənmək barədə verilən vəd	
	Gəncin nağılının bitməməsi, padşahın səbirsizliyi, əsəbiliyi		Şahın verdiyi sözə əməl edəcəyini deyib nağılı bitirməsini tapşırması	
20	Söz	Həqiqi mənada işlənmişdir.	Məcəzi mənada işlənmişdir.	Mətndəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	varisi		√	Biz adət-ənənələrimizin varisiyik.
	gəldi	√		Ürəyim yerinə gəldi.

21	22	23	24	25	26	27	28
B	E	C	B	A	E	D	A

29	1. XVII əsrdə ayaqları tutulmuş saatsaz Stefan Farfler gəzməyini asanlaşdırmaq üçün dişli çarxların köməyi ilə əllə hərəkətə gətirilən arabanı düzəldir. 2. 1884-cü ildə Tomas Svens adlı bir ingilis kişi ilk dəfə olaraq velosipedlə dünya səyahəti etdi. 3. 1894-cü ildə Anni Koen adlı bir qadın ilk dəfə olaraq velosipedlə dünya səyahəti etdi.
30	Əsas hissədəki. 1884-cü ildə Tomas Svens adlı bir ingilis kişi ilk dəfə olaraq velosipedlə dünya səyahətinə çıxdı. Bundan on il sonra Anni Koen adlı bir qadın velosipeddə dünya səyahəti təkrar etdi. O bütün Yer kürəsini öz velosipedi ilə gəzdirdi.

Sınaq 29

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	D	C	D	E	C	A	E	E	D

11	12	13	14	15	16	17	18
C	B	A	C	B	D	D	C

19	Solano artıq almaz axtarmaq fikrindən əl çəkmişdi. Çünki nə qədər axtarsa da, tapa bilmirdi. Amma artıq bu işdən uzaqlaşmaq istəyəndə zarafatla əlinə götürdüyü daş almaz çıxır. Demək ki, Solanonun qismətində o almazı tapmaq varmış.			
20	Söz	Həqiqi mənada işlənmişdir.	Məcəzi mənada işlənmişdir.	Mətndəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	itirdiyimi		✓	Əşyalarımı itirmişəm.
	saf	✓		Qəlbi safdır.

21	22	23	24	25	26	27	28
B	A	D	C	E	A	B	E

29	Əvvəlcə deyilir ki, bu məxluqlar baxışlarının gücü ilə müxtəlif əşyaları yerindən tərpədə, insanların davranışlarına təsir göstərə bilirlər. Sonda isə deyilir: Yadplanetlilərdə isə bu bacarıq, ümumiyyətlə, müşahidə olunmur.
30	Əsas hissə. Dünyanın müxtəlif yerlərində yadplanetlilərlə bağlı sayısız-hesabsız məlumatlar, fotolar, videolar yayımlanır, filmlər çəkilir, əsərlər yazılır.

Sınaq 30

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	C	C	D	A	D	E	B	C

11	12	13	14	15	16	17	18
B	A	D	C	A	E	C	C

19	Səbəb		Nəticə	
	Ağ Şəmsəddin dəyərli məsləhətlər verir.			
			Vəzirlik təklifini qəbul etmir. Ağ Şəmsəddini Sultan Murada təklif edir.	
20	Söz	Həqiqi mənada işlənmişdir.	Məcəzi mənada işlənmişdir.	Mətnəkindən fərqli mənada cümlədə işlənməsi
	gövhər		√	Bu gövhər çox baha qiymətə alınıb.
	fəth edəcəklər	√		O mənim ürəyimi fəth etdi.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	B	E	C	D	A	B

29	Abzasda əvvəlcə ərəb tacirlərinin portuqalların gəlişindən narahat olduqları deyilir. Sonra isə onların portuqalların gedişindən üzüldükləri göstərilir.
30	Ədviyyatı, qızılı, gümüşü, daş-qaşına görə

Sınaq 31

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	D	D	E	D	A	D	C	C	E

11	12	13	14	15	16	17	18
D	C	E	E	C	D	B	D

19	dolayı yolla dərs verir, mərhəmətsiz davranmır, düşüncəlidir, səbirlidir, kobud deyil və s.
20	1. İlk ağaca çıxdı. 2. Kimin gəldiyini görmək üçün geri döndüm. 3. Burada şəhidimizə heykəl qoyacaqlar.

21	22	23	24	25	26	27	28
E	B	D	C	A	B	D	E

29	Səbəb	Nəticə
		Dirijabl alovlanıb yandı.
	Almaniyada helium yox idi.	
30	səbəb oldu, gətirib çıxardı	

Sınaq 32

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	E	C	B	D	C	D	A	E
11	12	13	14	15	16	17	18		
B	A	D	E	C	A	B	D		
19	1. Musiqi bəstələyir. 2. Sazda ifa edir. 3. Oxuyur.								
20	Şagird ustadı qarşısında ayaqlarını qatlayıb dizləri üstə oturmalı olması								
21	22	23	24	25	26	27	28		
E	C	A	B	C	A	B	C		
29	Bənövşəyi rəng ala bilmək üçün çox sayda ilbizə zərər yetirirdi. (Gözəl rəng üçün ilbizlər qurban verilirdi.)								
30	təsadüf, birləşmə, kəşf, tapıntı və s.								

Sınaq 33

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	C	B	D	C	E	B	D	E
11	12	13	14	15	16	17	18		
E	A	D	C	B	D	A	C		
19	Baş açmaq: anlamaq, dərk etmək, baş tapmaq, başa düşmək, bilmək, öhdəsindən gəlmək və s. Döşlərinə döyərlər: lovğalanmaq, öyünmək; sinəsinə döymək, mənəm-mənəm demək və s. Təkamül: inkişaf, yeniləşmə, yenilik (müasirlik), dəyişmə, təkmilləşmə, kamilləşmə və s. Dörd gözle: çox diqqətlə; səbirsizliklə, böyük bir intizarla, həsrətlə və s.								
20	Bir tərəfdə dindarlar "Allahın işinə qarışmaq olmaz" deyirdilər. Onlar göyə buraxılan şarların uğur qazanmayacağını təbliğ edirdilər. Digər tərəfdə isə kosmik uçuşların necə böyük qələbə olduğunu anlayan yeni fikirli insanlar var idi. Elm adamları və din xadimlərinin fikirləri üst-üstə düşmürdü. Cəhalət və geriliyi özlərinə peşə edən insanlar elmi insanlara qarşı idilər. Və s. buna uyğun cavablar.								
21	22	23	24	25	26	27	28		
A	B	E	D	C	A	B	A		
29	2 seçilir. Əsaslandırma: Mətnə deyilir ki, nəzəriyyə kommunist ölkələrin əleyhinə istiqamətlənmişdi. Hətta ABŞ narahat idi ki, bir ölkədə kommunist ideologiyasının yayılması digər ölkələrə də təsir edə, onlara da keçə bilər. Və s. buna uyğun cavablar.								

30	Domino effektinin müsbət nəticəsinə aid nümunə	Domino effektinin mənfi nəticəsinə aid nümunə
	İştirakçılara daha az yağ istehlak etmələri deyilməmişdi, ancaq fəaliyyətin təbii təsiri ilə onların yemək vərdisləri yaxşılaşdı. Yağdan az istifadə etmə. Yeməkdən az istifadə etmə. Yeni fəaliyyətlər yaradır. Fərdi inanclarda dəyişikliklər yaradır. Müsbət vərdislər yaranır. (Hər kiçik domino düşdükcə özünüz haqqında yeni şeylər düşünməyə və şəxsiyyət əsaslı vərdislər yaratmağa başlayırsınız.) Və s. buna uyğun cavablar.	Telefona nəzarət etmə vaxt itkisinə səbəb olur. Sosial şəbəkələrə nəzarət vaxt itkisinə səbəb olur. (Telefonunuza nəzarət etmə vərdislərinin sosial mediaya tez-tez baş çəkmə vərdisinizə, bunun sosial media bildirişlərini oxumaq vərdisinə və bunun da daha bir başqa 20 dəqiqəlik vaxt itkisinə səbəb olduğunu görə bilərsiniz.)

Sınaq 34

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	C	A	C	D	A	B	C	D

11	12	13	14	15	16	17	18
A	B	E	B	C	D	C	E

19	- İnsan sözü sona qədər dinləməlidir. - İnsan qarşısındakına danışmağa imkan verməlidir. - İnsan bir şeyi dəqiq aydınlaşdırmaqdan qərar verməməlidir. - Yanlış anlamanın nəticəsi ağır olur. - Müdriklik danışanın sözünü sona qədər dinləməkdir. və s. buna uyğun cavablar.
20	- boyun qaçıрмаq, çəkinmək, istəməmək, rədd etmək; razılaşmamaq; qəbul etməmək; qaçınması və s.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	A	E	C	B	A	E	D

29	- Həmin adam Roma vətəndaşı hüququna malik olan azad sakin deyildi. - Roma vətəndaşı olmaması ilə bağlı ola bilər. - Azad sakin olmaması ilə bağlı ola bilər. - II yarus Roma vətəndaşı hüququna malik azad sakinlər üçün nəzərdə tutulub. Və s.
30	- Qladiator döyüşləri keçirilirdi - Vəhşi heyvanların döyüşləri keçirilirdi. - Uzun illər Kolizey qladiatorların və vəhşi heyvanların döyüş səhnələrinə ev sahibliyi etmişdir. - 405-ci ildən qladiator döyüşləri ləğv edilsə də, vəhşi heyvanlara qarşı döyüşlər hələ də keçirilməkdə davam edirdi. Və s.

Sınaq 35

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	A	D	C	E	C	A	B	D	E

11	12	13	14	15	16	17	18
B	C	D	A	E	D	D	A

19	qəm-kədər, həmişə-daim, danışmaq-söhbət etmək, sual etmək-soruşmaq
20	əldən-ayaqdan düşmək: yorulmaq, zəifləmək, üzülmək, halsızlaşmaq; heyi kəsilmək, gücdən düşmək, taqətdən düşmək, kələyi kəsilmək, əhədi kəsilmək (üzülmək), hərəkətdən düşmək, haldan düşmək, ayağı dalınca getməmək, qan-tərə batmaq, həniri kəsilmək, amanı kəsilmək, əldən düşmək, canı getmək faş etmək: gizli işi, sirri başqalarına demək, bildirmək, yaymaq, açmaq, üzə çıxarmaq, üstünü açmaq, aşkara çıxarma, meydana çıxarma

21	22	23	24	25	26	27	28
B	E	D	C	A	B	C	D

29	O, quru adamdır. Zəhərli sözləri məni yaraladı. və s.
30	- alınır (alırırlar), əldə edilir (əldə edirlər), hasil olunur, əldə olunur, istehsal olunur, hasil edilir (edirlər), istehsal edilir (edirlər) və s.

Sınaq 36

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	B	D	E	C	D	C	B	D

11	12	13	14	15	16	17	18
E	C	D	A	E	D	B	A

19	Xarakterik xüsusiyyət	Aid olduğu obraz	Əsaslandırma
	Başqalarının hərəkətini təkrar edir.	Ortancıl qardaş	Ortancıl qardaş böyük qardaşın hərəkətlərini təkrar edir.
	Davranışında tərəddüd müşhidə olunmur.	Kiçik qardaş	Atası cəvahiri qırmağını deyən kimi onu qırır.
	Qərar verməkdə çətinlik çəkir.	Böyük qardaş	Ata cəvahiri parçalamağı deyəndə bir müddət qərar verə bilmir.
20	Kontekstə uyğun mənası	Kontekstdən kənar mənası	
	üstün, üstün olma, irəli, yaxın, qiymətli, yüksək və s.	çox, çoxlu, xeyli, çoxlu miqdarda, daha çox, ziyadə, lazım olduğundan çox, gərəksiz, lüzumsuz; qalıq və s.	

21	22	23	24	25	26	27	28
C	D	B	E	B	E	E	C

29	Nail olmaq, əldə etmək, istəyinə yetişmək (çatmaq), məqsədinə çatmaq, qazanmaq, bacarmaq və s.
30	ölüm ayağındadır, xəstədir, yaxşı deyil, ölmüşdür, vəfat etmişdir, dünyasını dəyişmişdir, haqqın rəhmətinə qovuşmuşdur, ölmək üzrədir, özünü pis hiss edir və s.

Sınaq 37

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	A	A	C	C	D	C	C	B

11	12	13	14	15	16	17	18
E	C	C	D	E	B	D	E

19	səbirlidir, vəziyyətdən çıxmağı bacarır, təmkinlidir, fəlsəfi fikirləri var, səbirli davranmağı tövsiyə edir, həyata nikbin baxır, başqalarının aqressiyasını öz üzərinə götürməməyi düzgün hesab edir, sakit, güləruz, mülayim				
20	<table> <tr> <td>Mətnə tənqid edilir.</td><td>Mətnə təbliğ edilir.</td></tr> <tr> <td> 1. İnsanların ətrafa qarşı aqressiyalı mü-nasibəti 2. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğularla yüklənməsi 3. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğuları başqalarına ötürməsi 4. İnsanların özləri ilə "zibil" gəzdirməsi 5. "Zibil" adlanan şeyləri üzərinə götür-mək 6. Maşın sürücüsünün taksi sürücüsünə qarşı kobud davranışı 7. Kobudluq, aqressiya Və s. buna uyğun fikirlər. </td><td> 1. Mənfi şeyləri üzərinə götürməmək 2. Mənfi şeylərə vaxt ayırmamaq 3. Ətrafa aqressiya ötürməmək 4. Taksi sürücüsünün alicənablığı, səbirli olması, təmkinli davranışı Və s. buna uyğun fikirlər. </td></tr> </table>	Mətnə tənqid edilir.	Mətnə təbliğ edilir.	1. İnsanların ətrafa qarşı aqressiyalı mü-nasibəti 2. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğularla yüklənməsi 3. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğuları başqalarına ötürməsi 4. İnsanların özləri ilə "zibil" gəzdirməsi 5. "Zibil" adlanan şeyləri üzərinə götür-mək 6. Maşın sürücüsünün taksi sürücüsünə qarşı kobud davranışı 7. Kobudluq, aqressiya Və s. buna uyğun fikirlər.	1. Mənfi şeyləri üzərinə götürməmək 2. Mənfi şeylərə vaxt ayırmamaq 3. Ətrafa aqressiya ötürməmək 4. Taksi sürücüsünün alicənablığı, səbirli olması, təmkinli davranışı Və s. buna uyğun fikirlər.
Mətnə tənqid edilir.	Mətnə təbliğ edilir.				
1. İnsanların ətrafa qarşı aqressiyalı mü-nasibəti 2. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğularla yüklənməsi 3. İnsanların kin, nifrət, qəzəb, əlacsızlıq, çarəsizlik, ümitsilik kimi mənfi duyğuları başqalarına ötürməsi 4. İnsanların özləri ilə "zibil" gəzdirməsi 5. "Zibil" adlanan şeyləri üzərinə götür-mək 6. Maşın sürücüsünün taksi sürücüsünə qarşı kobud davranışı 7. Kobudluq, aqressiya Və s. buna uyğun fikirlər.	1. Mənfi şeyləri üzərinə götürməmək 2. Mənfi şeylərə vaxt ayırmamaq 3. Ətrafa aqressiya ötürməmək 4. Taksi sürücüsünün alicənablığı, səbirli olması, təmkinli davranışı Və s. buna uyğun fikirlər.				

21	22	23	24	25	26	27	28
D	C	E	B	A	B	E	A

29	Atası Forda inanmır, qonşuları isə onu dəli hesab edirdilər. Amma həyat yoldaşı ona çox inanır, işlərində kömək edirdi. Onun rahat işləyə bilməsi üçün əlindən gələni edirdi. Məhz o, Ford üçün dayaq nöqtəsi rolunu oynamışdı. Bu dəstəyin sayəsində Ford tarixdə bir ilkə imza ata bilmişdi. Ona heç kimin inanmadığı bir vaxtda həyat yoldaşı ona güvəndi, onun dayağı oldu. Onun uğur qazanması üçün dəridən-qabıqdan çıxdı. Bu köməyin sayəsində Ford istədiyi nəti-cəni əldə edə bilmişdi. Və s. buna uyğun fikirlər.
----	---

30

yaxına buraxmırdı - qəbul etmirdi, istəmirdi, xoşlamırdı, bəyənmirdi, icazə vermirdi və s.

can atırdılar - çalışırdılar, səy göstərirdilər, cəhd edirdilər, istəyirdilər və s.

Sınaq 38

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	D	C	B	C	A	B	A	E	B

11	12	13	14	15	16	17	18
D	D	D	D	C	D	C	D

19

- Başlamaq üçün heç vaxt gec deyil.
 - İnsan hər yaşda yeni işə başlaya bilər.
 - Həyatın nə gətirəcəyi bəlli olmaz.
 - Bəzi təsadüflər insanın həyatını dəyişə bilər.
 - İnsan həyatını dəyişəcək işlə hər yaşda qarşılaşa bilər.
 - Kiçik başlanğıclar böyük zirvələrə apara bilər.
 - Kiçik addımlar yeni həyatın başlanğıcı ola bilər.
 - Böyük uğurlar kiçik addımlarla başlayır.
 - Uğur qazanmaq üçün heç vaxt gec deyil.
 - Uğur üçün əziyyət çəkməlisən.
 - Arzularımız üçün çalışmalıyıq.
 - Sevdiniz və maraqlandığınız işlərin arxasınca gedin.
 - Aşağı mərtəbələrədən də yuxarıya doğru ucalmaq olur.
- Və s. buna uyğun fikirlər.

20

Uilyam Şekspirin arzusu	Teatr müdürünün bununla bağlı təklifi
1. Teatrda işləmək (çalışmaq, fəaliyyət göstərmək) Teatrın işçisi olmaq	Təmizlik işləri görmək Şekspiri sınaqdan keçirmək Kitabxananı təmizləmək Əvvəlcə yoxlanılmalıdır
2. Qalmaq üçün yer tapmaq (axtarmaq) Və s. buna uyğun fikirlər.	Teatrda qalmaq (yaşamaq) Və s. buna uyğun fikirlər.

21

B

22

D

23

E

24

E

25

A

26

C

27

C

28

E

29

- Torun ortasında dəliyin (deşiyin) olması
 - Qapının ortada quraşdırılması
 - Hər komanda öz meydançasında dayanır.
 - Hər komanda topu vuraraq meydanın özünə aid hissəsindən keçirməyə çalışır.
 - Komandalar kontaktda deyillər.
 - Komandalar bir-birlərinə qarışmırlar.
- Və s. buna uyğun fikirlər.

30

kontakt: ünsiyyətə girmə, birləşmə, təmas, əlaqə qurma, münasibətdə olma və s.
populyarlıq: məşhurluq; geniş kütlə tərəfindən tanınma, sevilmə, onun rəğbətini qazanma, şöhrət, şan-şöhrət, hər kəs tərəfindən bilinmə və s.

Sınaq 39

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	D	E	D	A	A	B	C	C

11	12	13	14	15	16	17	18
C	D	C	D	B	E	B	A

19

İnsanlar dəyişikliklərdən qorxmamalıdır.
Yaxşı dəyişikliklər özü ilə yaxşı nəticələr də gətirir.
İnsanların öyrəndikləri sənət onların köməyinə çata bilər.
Bir yerdə işlərin alınmırsa, başqa yerə getmək lazımdır.
Yeniliyə açıq olmaq lazımdır.
Və s. buna uyğun fikirlər.

20

Balıqçı öz qayığını təmir edə-edə fərqi nə varmadan balıqçılıdan başqa digər sənət öyrənmişdi. Digər yerə köçəndə məhz həmin sənət sayəsində o, iş tapdı. Orada tanındı və varlanmağa başladı. (Öyrəndiyi sənət onun üçün xəzinə oldu.)
Və s. buna uyğun fikirlər.

21	22	23	24	25	26	27	28
C	E	A	B	A	C	B	E

29

hərəkət etməyən, hərəkətsiz, daim bir qərar da duran (qalan), dəyişməyən, tərpənməz; daimi. Və s. buna uyğun fikirlər.

30

Mətnə məcazi mənada işlənmişdir.
Digər mənada: Biz yeni evə köçdük. Və s. buna uyğun cümlələr.

Sınaq 40

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	B	E	C	B	D	E	D	B

11	12	13	14	15	16	17	18
C	A	C	C	C	D	C	D

19

Cavan: Qocalmaqdan qorxur. Qocalmamağın sirrini öyrənmək istəyir. Küçəni qaça-qaça gedir. Evdə olanda isə qapı və pəncərələri bərk-bərk bağlayır. Həmişə xəstə olurdu. Saçları ağarır. Qaməti yavaş-yavaş əyilir. Və s. buna uyğun fikirlər.
Qoca: Yaşlı olmasına baxmayaraq işləyir. Zəhmətkeşdir. Əkib-biçməklə məşğul olur. Müdrikdir. Yüz on yaşı var. Öz xeyirxah məsləhətlərini heç kəsdən əsirgəmir. Və s. buna uyğun fikirlər.
Hər ikisi: Qocalmaqdan qorxdığını deyir. Qocalmamaq üçün özünə məxsus tədbir görür.

20	işsiz oturmaq; heç bir iş görməmək; əlini isti sudan soyuq suya vurmamaq; əlini qulağının dibinə qoymaq Və s. buna uyğun fikirlər.
----	---

21	22	23	24	25	26	27	28
B	B	A	B	E	D	C	D

29	tərəf, istiqamət, yön, cəhət Və s. buna uyğun fikirlər.		
30	<table> <tr> <td> Dəmir yolu şirkətinin sərnəşinlərinə mün- sibəti Sərnəşinlərin şikayətini nəzərə alırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlayırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlamaq üçün müfəttiş göndərirdilər. Və s. buna uyğun cümlələr. </td><td> Dəmir yolu şirkətinin işçilərinə mün- sibəti İşçilərə qarşı sərtidir. İşinə məsuliyyətlə yanaşmayan işçiləri işdən azad edir. İşçilərə qarşı ədalətlə davranır. İşçilərdə peşəkarlığa dəyər verir. İşçi meymun olsa belə, peşəkarlığa dəyər verir. İşçilərinin ancaq insanlardan ibarət ol- acağı ilə bağlı bir şərti yoxdur. Və s. buna uyğun cümlələr. </td></tr> </table>	Dəmir yolu şirkətinin sərnəşinlərinə mün- sibəti Sərnəşinlərin şikayətini nəzərə alırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlayırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlamaq üçün müfəttiş göndərirdilər. Və s. buna uyğun cümlələr.	Dəmir yolu şirkətinin işçilərinə mün- sibəti İşçilərə qarşı sərtidir. İşinə məsuliyyətlə yanaşmayan işçiləri işdən azad edir. İşçilərə qarşı ədalətlə davranır. İşçilərdə peşəkarlığa dəyər verir. İşçi meymun olsa belə, peşəkarlığa dəyər verir. İşçilərinin ancaq insanlardan ibarət ol- acağı ilə bağlı bir şərti yoxdur. Və s. buna uyğun cümlələr.
Dəmir yolu şirkətinin sərnəşinlərinə mün- sibəti Sərnəşinlərin şikayətini nəzərə alırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlayırdılar. Sərnəşinlərin şikayətini yoxlamaq üçün müfəttiş göndərirdilər. Və s. buna uyğun cümlələr.	Dəmir yolu şirkətinin işçilərinə mün- sibəti İşçilərə qarşı sərtidir. İşinə məsuliyyətlə yanaşmayan işçiləri işdən azad edir. İşçilərə qarşı ədalətlə davranır. İşçilərdə peşəkarlığa dəyər verir. İşçi meymun olsa belə, peşəkarlığa dəyər verir. İşçilərinin ancaq insanlardan ibarət ol- acağı ilə bağlı bir şərti yoxdur. Və s. buna uyğun cümlələr.		

Sınaq 41

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	B	C	A	D	B	D	A	E	A

11	12	13	14	15	16	17	18
C	E	B	C	E	B	A	B

19	Mətnə diqqət çəkən müsbət davranış - Uşağa qarşı göstərilən diqqət - Qadının qızcığaza sevinc bəxş etməsi - Quşlara dən atılması - Buğdanın yerdən yığışdırılması - Qəlbə dəymədən dərs vermək - Mübahisənin böyüməsinə imkan ver- məmək - Mağazadakı adamların təbəssümü - Qadının tanımadığı insanlara yardım etməsi - Ananın səhvini anlaması Və s. buna uyğun fikirlər.	Mətnə diqqət çəkən mənfi davranış - Kassir ilə ananın münaqişəsi - Ananın qızına qarşı kobudluğu (diqqət- sizliyi, əsəbiləşməsi və s.) - Ananın qızının tökdüyü buğdanın pulu- nu vermək istəməməsi - Kassirin kobudluğu (səsini qaldırması) Və s. buna uyğun fikirlər.
----	---	--

20	Müştəri tərəfindən ziyan vurulmuş malın pulu ödənilmədikdə; Müştəri (alıcı) korlanmış (zədələnmiş, əzilmiş, tökülmüş) məhsul üçün ödəniş etmək istəmədikdə; Müştəri tərəfindən mağazadakı hər hansı mala ziyan dəydikdə və müştərinin bunun pulunu ödəmədiyi halda; Və s. buna uyğun fikirlər.
----	---

21	22	23	24	25	26	27	28
E	D	C	E	E	B	A	D

29	Fransua Rablenin "Qarqantua və Pantaqrue" əsərindəki acgöz obrazlara bənzədilməsinin tarixə düşməsi; Həmin dövrün tarixçilərinin təsvirini (məlumatını) Və s. buna uyğun fikirlər.
30	Kralın iştahası Fransada kulinariyanın ciddi inkişafına təkan verdi. Və s. buna uyğun fikirlər.

Sınaq 42

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	E	E	D	A	C	A	B	E

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	B	B	B	A	A	C

19	yorğan-döşəyə düşmək, baş çəkmək, dünyadan köçmək
20	Rəssam kəndin kasıb adamlarına əl tutur. Lakin bunu onlara bildirməyərək, yəni incəliklə edir. Rəssam hər həftə qəssaba pul verir ki, kasıblara ət paylasın, ancaq bunu heç kimə bildirmir. Rəssam qəssaba hər ayın əvvəlində qəssaba pul ödəyirdi ki, camaata paylasın, ancaq bundan heç kimin xəbəri yox idi.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	B	D	E	E	A	C	A

29	zorla ələ keçirmək, işğal etmək, tutmaq, zəbt etmək
----	---

30		Doğrudur ✓	Doğru deyil ✓	Mətnə seçiminizi təsdiq edən cümlə
	Ellinizm mədəniyyəti sırf yunan mədəniyyətinə əsaslanan bir mədəniyyət hesab olunur.		✓	Bu mədəniyyət yunan dünyagörüşü, fəlsəfəsi və elminin Yaxın və Orta Şərq mədəniyyətləri ilə qarışması nəticəsində yaranmışdır.
	Tarixdə Ellinizm dövrünün nə zaman başlaması haqqında məlumat yoxdur.		✓	Ellinizm dövrü eramızdan əvvəl 338-ci ildə Makedoniyannın Yunanıstan üzərində qələbə əldə etdiyindən sonra başlamışdır.

Sınaq 43

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	E	C	A	E	B	D	E	A	C

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	B	B	D	C	A	A

19	Ətrafındakı adamların heç biri başqasının malına əl uzatmamış, haqq tapdamamış, yalan satmamış adam deyil. Məmurları halal (təmiz) insanlar deyil. Ətrafındakı insanlar da toxumu əkməyə qorxurlar.							
20	Səbəb				Nəticə			
	Yoxsul bir adam ac olduğu üçün armud oğurlayır. Yoxsul bir adam armud oğurlayır.							
					Hökmdar qorxub toxumu əkməkdən imtina edir. Hökmdar və məmurlar toxumu əkməyə qorxurlar.			

21	22	23	24	25	26	27	28
A	C	E	D	D	A	E	A

29	alışmaq, öyrənmək, adət etmək, isinişmək, uyğunlaşmaq, bağlanmaq, yaxınlaşmaq							
30	“inkişaf etməmişdi, inkişaf etmədiyi üçün, inkişaf etmirdi, inkişaf edə bilmirdi” ifadələrinin işləndiyi hər hansı cümlə Məsələn: Qardaşımın əkdüyü ağac yaxşı inkişaf etməmişdi.							

Sınaq 44

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	A	C	D	C	E	E	D	C	B

11	12	13	14	15	16	17	18
A	D	C	B	C	B	B	E

19	Səbəb		Nəticə	
	Müəllimin gətirdiyi düyü və duzlu tərəvəzdən doyunca yeyən tələbələr bir qədər sonra bərk susadılar. Özləri ilə gətirdikləri su qurtarmışdı.			
			Bulaq (axtardıqlarını) tapa bilmədilər. İstəklərinə nail ola bilmədilər. Əliboş geri qayıtdılar.	
20	Onun ürəyi dolu idi. (“Dolu” sözünün məcazi mənada işləndiyi cümlələr)			

21	22	23	24	25	26	27	28
C	C	C	A	B	B	D	A

29	1. Firon Xefrenin tabutu ehramdan çıxarılan zaman tədqiqatçılar və turistlər öskürəkdən boğulub, ayaq üstə dayana bilmirdilər. 2. Mumiyanın saxlandığı otağa keçdikdə turistlərin nəfəs yolları qıcıqlanmış, gözləri yaşarmış, qəfil zəifləmişdir. 3. Fironun cənazəsi ehramdan çıxarılıb İngiltərəyə aparılarda cənazəni aparan gəmi dənizdə batmışdı. 4. Mikerin ehramının içində uzun müddət qalan insanlar tezliklə müəmmalı şəkildə vəfat edirdilər. 5. Ekspedisiya qrupunun rəhbəri Hovard Karter və ona maddi dəstək verən lord Karnarvon tədqiqat prosesində həkimlərin təyin edə bilmədiyi naməlum bir xəstəlikdən öldülər. 6. Tutanxamon ehramını tədqiq edən daha iyirmi iki nəfər səbəbi bilinməyən xəstəlikdən öldü.
30	Aydın olmayan, üstüörtülü, başa düşülməyən, naməlum, sirli, anlaşılmaz, qaranlıq, sirri açılmayan, qəribə, səbəbi bilinməyən, aşkar olunmayan, gizli və s. buna uyğun cavablar.

Sınaq 45

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	A	C	A	A	D	E	E	C

11	12	13	14	15	16	17	18
D	B	B	C	C	B	A	B

19	İnsanların tanımadıqları adama qarşı diqqətli olmaları; İnsanların başqalarına qarşı xeyirxah olmaları, yaxşılıq etmələri; İnsanların anlayışlı olmalarını; Yaxşılıq, insanlıq, xeyirxahlıq, mərhəmətlilik, anlayışlılıq, ...						
20	<table> <tr> <th>Səbəb</th><th>Nəticə</th></tr> <tr> <td></td><td> Ana işə gecikir. Bir neçə dəfə işə gecikdiyi üçün anaya ciddi xəbərdarlıq edilir. Övladını bağçaya getməsi üçün dayanaqda tək buraxır. </td></tr> <tr> <td> Avtobus sürücüsü ananın narahatlığını hiss edir. Avtobus sürücüsü ananın oğlunun bağçaya girməsini öz gözləri ilə görməsini istəyir. Uşağın bağçaya çatması üçün; Mən bağçaya çatım deyə; Ana uşağın bağçaya çatmasını öz gözləri ilə görsün deyə; Ana uşağın bağçaya girdiyini görüb rahat olsun deyə; </td><td></td></tr> </table>	Səbəb	Nəticə		Ana işə gecikir. Bir neçə dəfə işə gecikdiyi üçün anaya ciddi xəbərdarlıq edilir. Övladını bağçaya getməsi üçün dayanaqda tək buraxır.	Avtobus sürücüsü ananın narahatlığını hiss edir. Avtobus sürücüsü ananın oğlunun bağçaya girməsini öz gözləri ilə görməsini istəyir. Uşağın bağçaya çatması üçün; Mən bağçaya çatım deyə; Ana uşağın bağçaya çatmasını öz gözləri ilə görsün deyə; Ana uşağın bağçaya girdiyini görüb rahat olsun deyə;	
Səbəb	Nəticə						
	Ana işə gecikir. Bir neçə dəfə işə gecikdiyi üçün anaya ciddi xəbərdarlıq edilir. Övladını bağçaya getməsi üçün dayanaqda tək buraxır.						
Avtobus sürücüsü ananın narahatlığını hiss edir. Avtobus sürücüsü ananın oğlunun bağçaya girməsini öz gözləri ilə görməsini istəyir. Uşağın bağçaya çatması üçün; Mən bağçaya çatım deyə; Ana uşağın bağçaya çatmasını öz gözləri ilə görsün deyə; Ana uşağın bağçaya girdiyini görüb rahat olsun deyə;							

21	22	23	24	25	26	27	28
C	D	E	D	E	B	D	B

29	"Nəticə" hissəsini
30	2-ci fikrin qarşısında işarə qoyulur.

Sınaq 46

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	C	A	C	D	D	B	E	B	C

11	12	13	14	15	16	17	18
E	C	D	B	B	A	B	C

	Səbəb	Nəticə
19		Nəsihət verməsi üçün oğlunu Ruminin yanına gətirdi. Oğlunu Ruminin yanına aparır. Rumidən oğluna məsləhət verməsini istəyir. Rumidən kömək istədi.
	Mövlana onun problemini ilk dəfədən həll etmir. Rumi qadına 3 həftədən sonra gəlmələrini dedi. Rumi onları get-gələ salır.	
20	qonşu qadının və ya qadının	

21	22	23	24	25	26	27	28
C	B	C	B	C	D	E	A

	Problem	İnsan obrazı	Problemdən çıxış yolu
29	Neftin müxtəlif ölçülü qablarda satışı və neft hasilatının hesablanması zamanı çətinliklər yaradırdı.	Neft sənayeçiləri	Standart ölçülü qablardan istifadənin qərara alınması; Neft barelinin ölçüsünün 42 qallon olmasının qərara alınması
30	"Gedir" sözü / Biz parka getdik.		

Sınaq 47

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	E	B	D	A	B	B	A	A

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	D	D	C	A	B	C

19	1. Bezmək, usanmaq, canı boğazına yığılmaq (gəlmək), cana yığılmaq, cana gəlmək, cana doymaq, boğaza yığılmaq, zara gəlmək, zinhara gəlmək, canından bezmək və s. buna uyğun ifadələr. 2. İşlərin əlindən bezmişəm (boğaza yığılmışam). Və s. cümlələrdə işlədilməsi.
20	1. "Gənc cütçü qiymətli daşdan düşüncəsiz davrandığı üçün imtina edir" in qarşısındakı kvadrat işarədir. 2. Çünki adi daş ilə qızılı seçə bilmir. Bilmir ki, adi daşlar heç də qızıl kimi parıldamır. Və s. buna uyğun fikirlər.

21	22	23	24	25	26	27	28
A	E	C	E	C	B	D	B

29	Orloy dünyadakı yeganə qədim astronomik saatdır.	
30	Səbəb	Nəticə
		Şəhərdə pis hadisələr baş verir. Və s. buna uyğun fikirlər.
	Praqa Bələdiyyə Məclisi üzvləri Hanuşun başqa yerdə belə bir saat düzəldəcəyəndən ehtiyat edirdilər. Və s. buna uyğun fikirlər.	

Sınaq 48

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	D	D	B	C	C	B	E	A	D

11	12	13	14	15	16	17	18
B	E	C	B	B	D	A	D

19	Səbəb	Nəticə
	Padşahın heç bir sənəti yox idi. Qız padşahlığın müvəqqəti olduğunu düşünür. Qız padşahın heç bir sənətinin olmadığını deyir. Və s. buna uyğun fikirlər.	
		Qız, atası və qardaşları keçənin hansı məmləkətdə toxunduğunu öyrənirlər. Qızın atası və qardaşları gedib padşahı azad edib vətənə gətirirlər. Padşah xilas olur. Padşahın yerinin tapılması. Padşah vətəninə qayıtması. Və s. buna uyğun fikirlər.

20	Padşah keçəçilik sənətini öyrənəndə bu sənətin nə vaxtsa ona lazım ola biləcəyini təxmin etmirdi. Amma qıza görə öyrəndiyi bu sənət zamanı gələndə onun həyatını xilas etməyə kömək etdi. Yəni həyatda hər bir şeyin zamanı var. Bir padşah üçün də keçəçiliyin işə yaraya bildiyi zamanla aşkar oldu. Padşahın öyrəndiyi sənətin onun üçün heç bir əhəmiyyəti yox idi, lakin o əsr düşdükdə öyrəndiyi sənət sayəsində öz vətəninə qayıtdı. Və s. buna uyğun fikirlər.
----	---

21	22	23	24	25	26	27	28
E	E	B	E	A	A	B	C

29		Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Digər mənada işləndiyi cümlə
	gəlmək		✓	O, dünən bizə gəlmişdi. Və s. nümunələr.
	açılmaq	✓		Ananın ürəyi açıldı. Və s. nümunələr.
30	Avtomat şahmat maşını idi.			
	Üzərində şahmat lövhəsi olan taxta qutu və onun arxasında oturan mumdan hazırlanmış türk geyimli fiqurdan ibarətdir.			
	Bir çox Avropa şəhərlərində sərgilənmişdi.			
	Məşhur şahmatçılar ilə oynamışdı.			
	Oyunların əksəriyyətində qalib olmuşdu.			
	Napoleonla oynayaraq ona qalib gəlmişdi.			
	Mexanizminin necə işlədiyini sirr idi.			
	Onu daxilindəki qutuda oturmuş şahmatçı idarə edirdi.			
	Kempelenin ölümündən sonra avtomatın növbəti sahibi Avstriyadan olan mexanik Melzel oldu.			
	Melzelin ölümündən sonra sahibi Mitçel oldu.			
	Sonralar sirri aşkar olundu.			
	Filadelfiyadakı Çin muzeyinə satıldı.			

Sınaq 49

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	C	A	C	A	B	A	E	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
C	B	B	C	C	A	D	E

19	1 – yanlış (səhv); 2 – yanlış (səhv); 3 - doğru; 4 – yanlış (səhv).	
20	Səbəb	Nəticə
	Kəndin yaxınlığında pələng görünür. Borçalı meşələrində pələng var idi. Kənd camaatı pələngdən qorxurdular. Və s. buna uyğun cavablar.	Ürəyi kövrəlir. Gözləri yaşarır. Tüfəngi kənara atıb yanında diz çökür. Başını qollarım arasına alıb, üzündən-gözündən öpür. O gündən sonra igidliyin daşını atır. Və s. buna uyğun cavablar.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	B	E	A	D	A	B	C

29	On iki ilə qədər yaşaya bilir. Ölümündən sonra bütün qarışqa ailəsi məhv olur. Və s. ana qarışqaya aid fikirlər.		
30	Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Digər mənada işləndiyi cümlə
	√		Böyük amallar uğrunda çalışırıq.

Sınaq 50

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	B	C	C	A	B	E	D	A
11	12	13	14	15	16	17	18		
B	D	A	A	E	C	D	E		

19	Etiraf	Xəbərdarlıq	Reaksiya	Nəticə			
	Mənim atım vəhşidir.	Sənin atını öldürə bilər. Atını başqa yerə bağla.	Mənim atım özünü qoruya bilər.	Çobanın atı varlığının atını vurub öldürür.			
20	Obraz: Hakim obrazı Əsaslandırma: Çünki o çobanın kasıb, digər adamın isə varlı olmasına fikir vermədi. Onun üçün vacib olan kimin haqlı olması idi.						
21	22	23	24	25	26	27	28
E	E	E	A	B	A	C	D

29	Əsas mətn: Nil çayının daşması sayəsində torpaqlar münbitləşir. Əkinçilər bu hadisəyə çox sevinirlər. Onu bayram kimi qeyd edirlər. İnsanların azuqəsi Nil çayının daşması ilə təmin olunur. Digər mətn: İnsanlar çayın daşmasından zərər görürlər. Evlərin həyət və zirzəmisini su basır. Çay suları həyətyanı təsərrüfata ziyan vurur. Ortaq: Güclü yağışın yağması nəticəsində çay daşır. Çay öz məcrasından çıxır. Və s. bunlara uyğun cavablar.								
30	<table><tr><th>Həqiqi mənada işlənmişdir</th><th>Məcəzi mənada işlənmişdir</th><th>Digər mənada işləndiyi cümlə</th></tr><tr><td></td><td>√</td><td>Biz evə gəldik. “Gəlmək” sözünün həqiqi mənada işləndiyi başqa nümunələr.</td></tr></table>	Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Digər mənada işləndiyi cümlə		√	Biz evə gəldik. “Gəlmək” sözünün həqiqi mənada işləndiyi başqa nümunələr.		
Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Digər mənada işləndiyi cümlə							
	√	Biz evə gəldik. “Gəlmək” sözünün həqiqi mənada işləndiyi başqa nümunələr.							

Sınaq 51

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	A	A	E	B	E	D	C	D

11	12	13	14	15	16	17	18
C	D	B	B	C	A	D	E

19	Həqiqi mənada işlənmişdir	Məcəzi mənada işlənmişdir	Digər mənada işləndiyi cümlə
	√		Azərbaycan qəhrəmanlar yuvasıdır. Və ya “yuva” sözünün məcazi mənada işləndiyi hər hansı bir cümlə.
20	“Gül kolu ildə bir dəfə, özü də cəmi birçə çiçək açırdı.” Və ya “Həmin çiçəklər isə bülbül tərəfindən korlanıb yerə tökülmüşdü.” Ona görə də onun çiçəklərini bir həftədən sonra yığıb xəlifəyə aparmaq mümkün olmaz. Və s. buna uyğun cavablar.		

21	22	23	24	25	26	27	28
D	A	D	A	C	B	E	B

29	Səbəb	Nəticə
	Çiçək xəstəliyi keçirənlərin qanında xəstəliyin mikroblarını öldürən nə isə var idi.	
		Bu xəstəlikdən minlərlə böyük və uşaq vəfat edirdi. Sağ qalanların üzlərində bu xəstəlikdən əmələ gələn yaraların yerləri qalırdı.

30	Cennerin riskli hesab oluna bilən davranış	Həmin davranışın törədə biləcəyi nəticə
	8 yaşlı Ceyms Filipsin 4 yerdən əlini çərtərək qanı ora sürtməsi Filipsin xəstələnməsinə səbəb olması Çiçək xəstəliyi ilə xəstələnmiş adamdan nümunə (qan) götürüb Filipsə yeritməsi (köçürməsi) Və s. buna uyğun cavablar.	Filipsin ölə bilməsi Filips sağalmaya bilərdi Filipsin ağır xəstələnmə bilməsi Filipsin üzündə yaraların yerlərinin qala bilməsi Və s. buna uyğun cavablar.

Sınaq 52

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	C	D	E	E	C	A	D	D

11	12	13	14	15	16	17	18
A	C	A	E	B	A	D	B

19	1. Qocanın dünyasını dəyişməyi. 2. Oğulların dəvələri bölmək istəmələri; Dəvələri bölməyin mümkün olmaması 3. Ata vəsiyyətinə əməl etməyin vacibliyi	
20	Səbəb	Nəticə
	Dəvələrdən biri artıq qaldı. Miras bölünüb qurtardıqdan sonra Ağsaq-qalın verdiyi dəvə artıq qaldı. Dəvənin 1-i artıq qaldığı üçün. Və s. buna uyğun fikirlər.	Oğlanlarını çağıraraq vəsiyyət etdi. Mirasını oğulları arasında bölmək istəyirdi. Oğlanlarına düşəcək mirası açıqlamaq istəyirdi. Və s. buna uyğun fikirlər.

21	22	23	24	25	26	27	28
A	A	A	E	B	B	C	D

29	Bəli. Batareyalardan müasir həyatımızda geniş istifadə olunur. İndi də bir çox cihazlarda batareyalardan istifadə olunur. Müasir dövrdə bir çox cihazlar batareya ilə işləyir. Batareya hal-hazırda da istifadə edilir. Və s. buna uyğun fikirlər.	
30	1. Vilhelm Koniqin apardığı qazıntı işləri XX əsrdə təsadüf edir. (F) 2. Vilhelm Koniq XX əsrin əvvəllərində Almaniyada dünyaya gəlmişdir. (E) 3. "Bağdad batareyası"nın adı tapıldığı məkanın adı ilə bağlı olaraq yaranmışdır. (F) 4. Qədim zamanlarda batareya ilə işləyən bir çox cihaz və alət olmuşdur.(E)	

Sınaq 53

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	C	B	C	A	B	E	C	B	E
11	12	13	14	15	16	17	18		
D	E	B	E	C	A	B	D		

19	Xudaverdi elə bilirdi ki, nəşə tikmək asandır. Buna görə də təndiri uçurmağa asanlıqla razı oldu. Amma sonradan anladı ki, hətta kiçik bir təndiri də qurmaq çətin işdir. Xudaverdi elə bilirdi ki, evi satıb yenisini rahatlıqla tikə biləcək. Və s. buna uyğun fikirlər.
20	“Qulp” sözü yazılır. Cümlə: Çaydanın qulpu qaynar idi.

21	22	23	24	25	26	27	28
A	D	A	A	E	B	C	B

29	Meteoroloji xidmət idarələri leysan yağışları, güclü küləklər və s. hadisələr barədə qabaqcadan xəbər vermək imkanına malikdir. Bu isə dağıntı və tələfatların qarşısını almağa və ya azaltmağa qismən kömək edir. Və s. buna uyğun fikir(lər).						
30	<table border="1"> <tr> <td>Səbəb</td><td>Nəticə</td></tr> <tr> <td></td><td>Yer kürəsində təhlükəli və dağıdıcı təbiət hadisələri yarana bilər. Və s. buna uyğun fikirlər.</td></tr> <tr> <td>Burulğan (deflasiya) zamanı külək Yer səthindəki qum hissəciklərini havaya uçurur. (Burulğan) Deflyasiya prosesi baş verir. Və s. buna uyğun fikirlər.</td><td></td></tr> </table>	Səbəb	Nəticə		Yer kürəsində təhlükəli və dağıdıcı təbiət hadisələri yarana bilər. Və s. buna uyğun fikirlər.	Burulğan (deflasiya) zamanı külək Yer səthindəki qum hissəciklərini havaya uçurur. (Burulğan) Deflyasiya prosesi baş verir. Və s. buna uyğun fikirlər.	
Səbəb	Nəticə						
	Yer kürəsində təhlükəli və dağıdıcı təbiət hadisələri yarana bilər. Və s. buna uyğun fikirlər.						
Burulğan (deflasiya) zamanı külək Yer səthindəki qum hissəciklərini havaya uçurur. (Burulğan) Deflyasiya prosesi baş verir. Və s. buna uyğun fikirlər.							

Sınaq 54

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	C	B	C	A	B	D	B	A	C
11	12	13	14	15	16	17	18		
A	D	D	C	E	A	B	A		

	Tələbənin problemi	Problemdən çıxış yolu	Nəticə
19	Sevimli müəlliminə şahın əmri ilə daş atmalı	Tələbə daş əvəzinə qum dənəsi atır. Müəllimini çox incitməməyə çalışır. Kiçik bir şey atmağa çalışır. Və s. buna uyğun fikirlər.	Alim(müəllim) qışqırır, inciyir. Bu qum dənəsinin onu daşlardan daha çox incitdiyini deyir. Alimi (müəllimi) mənən öldürür. Alim (müəllim) bu hərəkət qarşısında sarsılır. Tələbə alimin əziyyətini heç edir. Tələbə alimin gözündən düşür. Tələbəsi tərəfindən edilən bu hərəkət alimi çox sarsıdır. Və s. buna uyğun fikirlər.
20	Həsən işlədiyi yerdən çıxmaq istəyirdi. Çünki gəliri az idi. Amma başqa bir iş tapıb işləmək də çox çətin idi. Nə edəcəyini bilmirdi. Odlu su arasında qalmışdı. Atam bayramı kənddə-öz evində keçirməyimizi təklif edir. Bununla bağlı gözəl planlar hazırlayıb. Yaxın dostum isə bayramı şəhərdəki əyləncə mərkəzlərindən birində keçirməyimizi istəyir. Biri ilə razılaşsam, digəri inciyəcək. Nə edəcəyimi bilmirəm. Odlu su arasında qalmışam.		

21	22	23	24	25	26	27	28
A	C	A	D	A	B	D	B

29	Arxeoloqlar tərəfindən bütöv halda aşkarlanmış bir xalça hazırda Sankt-Peterburqda Ermitaj muzeyində saxlanılır. Sankt-Peterburqun Ermitaj muzeyində saxlanılır. 2500 il öncə Qarabağda toxunmuşdur. Sankt-Peterburqdadır. 2500 yaşı var. 2500 il bundan əvvəl toxunmuşdur. Qarabağda toxunmuşdur. Arxeoloqlar tərəfindən bütöv şəkildə aşkarlanmışdır. Azərbaycanın ən qədim xalçalarından biridir.
30	Ev sahibinin varlı (zəngin ,pullu,dövlətli,gəlirli), zadəgan olduğunu göstərirdi. Ev sahibinin yüksək təbəqəyə malik olduğunu göstərirdi. Zadəgan olmasından. Varlı olmasından. Yüksək təbəqədən olmasından. Maldar olmamasından.

Sınaq 55

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	E	C	A	C	A	B	C	A

11	12	13	14	15	16	17	18
E	C	A	C	E	A	B	A

19	İnsan zamanından düzgün istifadə etməlidir. Çünki zaman axıb gedir. O, bir daha geri qayıtmır. İnsan hər işini vaxtında görməlidir ki, sonradan boçuna keçirdiyi zamanlara görə peşman olmasın. O peşman olsa belə, artıq bunun mənası olmaz. Çünki həyat insana bir dəfə verilir.
20	İnsan: Şüurludur, azaddır. Fil: İnsan tərəfindən öyrədilib, ondan təlim alıb. Oxşar: Bir çox şeyləri etməyə can atmırlar, nail olmayacaqlarını düşünüb geri çəkirlər.

21	22	23	24	25	26	27	28
D	E	A	E	C	A	B	D

29	1. Xilasedicilər təbii fəlakət zamanı yardım göstərirlər. 2. Mühəribə təbii fəlakət deyil. Nəticə: Xilasedicilərin işi mühəribənin törətdiyi dağıntıları aradan qaldırmaq deyil.
30	Xilasedicilər: Təbii fəlakətlər zamanı insanlara kömək göstərirlər. Kütləvi qəza yerlərində, qapalı məkanlarda, çimərliklərdə çalışırlar. Həkimlər: İnsanların tibbi problemləri olduğu zaman onlara yardım edirlər. Onları müalicə, müayinə edirlər. Oxşar: Hər ikisi insanlara yardım edir. Onların həyatlarını xilas edirlər.

Sınaq 56

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	B	E	C	B	E	B	A	C	E

11	12	13	14	15	16	17	18
E	C	A	C	E	B	D	B

19	Bəzən insanın qarşısına çox gözəl fürsətlər çıxır. Lakin insan bunun hər zaman belə olacağını düşünür. Həmin fürsətlərdən düzgün istifadə etmir. Aradan zaman keçir. İnsan buraxdığı fürsətlərə görə peşman olur. Ancaq artıq bunun heç bir mənası olmur. Çünki o fürsətləri geri qaytarmaq mümkün deyil.
20	İnsan: Şüurludur, azaddır. Quş: İnsan tərəfindən öyrədilib, ondan təlim alıb. Oxşar: Zamandan düzgün istifadə etməyi bacarmırlar.

21	22	23	24	25	26	27	28
B	E	E	C	A	A	B	D

29	1. İlk dalgıclar 5 min il bundan əvvəl yaranmışlar. 2. İndi 2-ci minillikdir. Nəticə: İlk dalgıclar e.ə. III minillikdə yaşamışlar.
30	Hava dalgıcları: Sıxılmış havadan istifadə edərək 60 metr dərinlikdə sualtı işləri yerinə yetirirlər. Saturasiya dalgıcları: Helium-oksigen qaz qarışığı ilə nəfəs almaqla 300 metr dərinlikdə suya enmələri həyata keçirirlər. Oxşar: Su altında fəaliyyət göstərirlər. Xüsusi geyimdən istifadə edirlər.

Sınaq 57

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
D	B	D	B	D	A	A	A	D	A

11	12	13	14	15	16	17	18
B	A	B	C	E	A	D	D

19	Səbəb:		Nəticə:	
	Digər mühəndislər problemi həll edə bilmirlər			
			Hiyləgərlik etmək istəyirlər.	
20		Cəhət	Səbəbi	
	1.	Ağıllıdır.	Sahibkarların etmək istədikləri hiyləni başa düşür	
	2.	Savadlıdır, elmlidir.	Buxar maşınlarını təkmilləşdirir. Buxar maşınını necə təmir edəcəyini bilir.	

21	22	23	24	25	26	27	28
D	C	C	B	B	A	B	A

29	İl	Ölkə	Hadisə
	1876	ABŞ	Aleksandr Qraham Bell ilk telefon aparatının ixtirasını patentləşdirdi.
	1877	ABŞ	Aleksandr Qraham Bell özünün şirkətini qurdu.
	1878	ABŞ	İlk telefon qovşağı quruldu.
	1881	Almaniya	İlk telefon qovşağı quruldu.

30

Müasir dövrü mobil telefonlarsız təsəvvür etmək çətinidir. Az qala, hər kəs mobil telefon istifadəçisidir. Mobil telefonlar vasitəsilə insanlar yaxınları, doğmaları ilə daha tez-tez və asan əlaqə saxlaya bilər. Mobil telefon yalnız ünsiyyət vasitəsi olmaqdan kənara çıxıb. Onunla müxtəlif əyləncələrə də qoşulmaq mümkündür. Mobil telefonla internetdən istifadə onun daha da əhəmiyyətli olmasına səbəb olur.

Lakin məhz elə bu səbəblərin bəziləri mobil telefonun insanlar üçün zərərə çevrilməsinə gətirib çıxarır. İnsanlar canlı ünsiyyətdən çox telefonla ünsiyyətə meyl edirlər. Və yaxud cəmiyyət içərisində olanda diqqətləri ancaq telefonlarında olur ki, bu da ətrafdakılara qarşı hörmətsizlik hesab olunur.

Bundan əlavə mobil telefonlardan ifrat dərəcədə istifadə insan sağlamlığı üçün ciddi fəsadlar törədə bilər.

Sınaq 58

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	D	D	B	C	A	D	E	E

11	12	13	14	15	16	17	18
A	A	B	B	B	C	D	E

19

1. Florens Çedvik La-Manş boğazını keçən ilk qadın üzgüçü idi.
2. Florens Çedvik Katalina adasından Kaliforniya sahilinə qədər olan 21 millik məsafəni üzən ilk qadın üzgüçü olmaq.
3. Florens Çedvik Katalina kanalını keçməkdə kişilərin rekordunu təzələyən ilk üzgüçü qadın idi.

20

	xəyalı	Katalina adasından Kaliforniya sahilinə qədər olan 21 millik məsafəni üzən ilk qadın üzgüçü olmaq.
Çedvikin	maneələri	Duman, soyuq, köpək balıqları
	qorxusu	Hədəfi görə bilməmək

21

A

22

C

23

A

24

C

25

C

26

B

27

D

28

E

29

	Fakt
1	Dünyada ilk metro xətti Londonda yaradılır.
2	İlk dəmir yolu xəttinin uzunluğu 3600 metrə bərabər idi və özündə 7 stansiyasını birləşdirirdi.
3	İlk metronun açılışı 10 yanvar 1863-cü ildə baş tutur.
4	Metronun ilk sərnəşini VII Eduard olur.
5	Azərbaycanda ilk metro 1967-ci ildə istifadəyə verilib.
6	Şərqdə ilk metro Azərbaycanda istifadəyə verilib.

30

Müasir şəhərlərdə, xüsusilə də, insanların sıx məskunlaşdığı şəhərlərdə metro fəaliyyət göstərir. Metro insanların bir yerdən başqa yerə getməsi üçün çox əlverişli nəqliyyat vasitəsidir. Yerüstü nəqliyyat vasitələri müxtəlif maneələrlə, o cümlədən tıxaclarla qarşılaşır. İnsanlar bu səbəbdən çox vaxt itirlər. Metronun üzləşdiyi maneələr isə, xüsusi qəza halları nəzərə alınmazsa, çox azdır. Ona görə də insanlar vaxta qənaət etmək üçün daha çox metroya üz tuturlar.

Müasir şəhərləri metrosuz təsəvvür etmək mümkün deyil. Metro olmasa, hərəkət iflic olar.

Sınaq 59

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	D	B	B	A	B	A	A	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
C	A	C	E	D	A	B	D

19	Kimin dilindən deyilir?	
	Hacı Xəlifə	
	Hülakü xan	
	N. Tusi	
20	Marağa rəsədxanasının banisidir.	
	Rəsədxananın tikiləcəyi yeri müəyyənləşdirir.	
	Astronomik cihazlar hazırlayır.	
	Yaradılacaq kitabxana üçün qiymətli kitablar əldə edir .	
	Dünyanın bir çox ölkəsindən alimlər dəvət edir.	
20	Rəsədxananın faydalı olmasına Hülakü xanı inandırır.	

21	22	23	24	25	26	27	28
C	C	A	D	E	B	D	B

29	Nə etmişdi?	
	Bissel	Dreyk
	Neft üçün ilk quyu qazmaq metdoui tətbiq edib	Neft quyularına dəmir borular saldırıb
	Nefti analiz etdirib	Qazma üsulu ilə ilk dəfə neft əldə edib
30	Səbəb	Nəticə
		Neft öz-özünə üzə çıxır.
	Qazılan quyulara torpaq dolurdu.	

Sınaq 60

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
C	A	B	D	B	D	C	B	A	B

11	12	13	14	15	16	17	18
E	D	E	C	B	A	D	A

19	Kiçikdir. Almaza bir zərbə vurur. Almazı zərbə ilə ikiye bölür. Daşın əsl dəyərini bilmir. Zərbə endirəndə tərəddüd etmir. Zərbə endirəndə əli əsmir. Zərbəsi möhkəmdir.					
20	<table><tr><td>Müsbət</td><td>Mənfi</td></tr><tr><td>Düzgün parçalansa, əmələ gələn parçalar almazdan da qiymətli olar.</td><td>Ehtiyatsız bir zərbə onu çoxlu sayda xırda tikələrə parçaya bilər.</td></tr></table>	Müsbət	Mənfi	Düzgün parçalansa, əmələ gələn parçalar almazdan da qiymətli olar.	Ehtiyatsız bir zərbə onu çoxlu sayda xırda tikələrə parçaya bilər.	
Müsbət	Mənfi					
Düzgün parçalansa, əmələ gələn parçalar almazdan da qiymətli olar.	Ehtiyatsız bir zərbə onu çoxlu sayda xırda tikələrə parçaya bilər.					

21	22	23	24	25	26	27	28
D	A	B	B	C	C	E	D

29	1. Robotların hərəkətetmə imkanlarını daha da zənginləşdirmək lazımdır. 2. Maya dəyərini əlçatan səviyyəyə çatdırmaq lazımdır.	
30	Həqiqi	Məcəzi
	elmi	böyük
	ilk	
	düzəldilir	
	yaradılmışdır	